

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy JUDr. Jiřího Pally a soudců Mgr. Aleše Roztočila a Mgr. Petry Weissové v právní věci žalobkyně: **MUDr. Pavel Zmeškal s.r.o.**, IČ 02240238, se sídlem Švédské kříže 579, Moravany, zast. Mgr. Václavem Voříškem, advokátem, se sídlem Ledčická 649/15, Praha 8, proti žalovanému: **Krajský úřad Jihomoravského kraje**, se sídlem Žerotínovo náměstí 449/3, Brno, o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 18. 8. 2017, č. j. JMK 120264/2017, sp. zn. S-JMK 64679/2017/OD/Ib, v řízení o kasační stížnosti žalobkyně proti rozsudku Krajského soudu v Brně ze dne 24. 9. 2019, č. j. 29 A 262/2017 - 38,

t a k t o :

- I. Kasační stížnost **s e z a m í t á .**
- II. Žádný z účastníků **n e m á** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.

Odůvodnění:

I. Shrnutí předcházejícího řízení

[1] Žalovaný rozhodnutím ze dne 18. 8. 2017, č. j. JMK 120264/2017, sp. zn. S-JMK 64679/2017/OD/Ib, zamítl odvolání žalobkyně a potvrdil rozhodnutí Magistrátu města Brna, odboru dopravněsprávních činností (dále jen „správní orgán I. stupně“), ze dne 7. 12. 2016, č. j. ODSČ-24121/16-18, kterým byla žalobkyni podle § 137 odst. 2 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, uložena pokuta ve výši 1.000 Kč za bezdůvodné odepření podání vysvětlení ve věci přestupku proti bezpečnosti a plynulosti silničního provozu, kterého se měl dopustit dosud nezjištěný pachatel tím, že dne 16. 2. 2016 v 15:49 hod. v Brně na ulici Ořechovská s vozidlem tov. zn. Renault, r. z. X, překročil nejvyšší

dovolenou rychlost v obci stanovenou zvláštním právním předpisem na 50 km/h. Vozidlu byla silničním laserovým rychloměrem LTI 20/20 TruCAM naměřena rychlost 80 km/h, po odečtení tolerance přístroje ve výši 3 km/h od naměřené hodnoty byla vozidlu naměřena rychlost 77 km/h, čímž se nezjištěný pachatel dopustil přestupku podle § 125c odst. 1 písm. f) bodu 3 zákona č. 361/2000 Sb., o provozu na pozemních komunikacích a o změnách některých zákonů (dále jen „zákon o silničním provozu“).

[2]Žalovaný v odůvodnění rozhodnutí o odvolání konstatoval, že správní orgán I. stupně v rámci prověřování skutečností vedoucích ke ztotožnění řidiče vozidla správně vyzval žalobkyni jako provozovatelku předmětného vozidla ještě před zahájením přestupkového řízení k podání vysvětlení. Ta však uvedenou povinnost nesplnila, aniž by pro to měla relevantní důvody, přičemž za takové jednání může správní orgán uložit pořádkovou pokutu podle § 137 odst. 2 správního řádu až do výše 5.000 Kč. Žalovaný doplnil, že pokud žalobkyně výzvu správního orgánu I. stupně považovala za nedůvodnou či v rozporu se zásadou zákazu sebeobviňování, měla mu sdělit, že odepírá vysvětlení právě z uvedených důvodů. Nereagovala-li nijak žalobkyně ve lhůtě stanovené k podání vysvětlení, uložil správní orgán I. stupně pořádkovou pokutu správně, když o takovém postupu byla žalobkyně v předmětné výzvě řádně poučena.

[3]Krajský soud v Brně rozsudkem ze dne 24. 9. 2019, č. j. 29 A 262/2017 - 38, žalobu proti rozhodnutí žalovaného zamítl. Konstatoval, že patnáctidenní lhůta stanovená k podání vysvětlení uplynula dne 25. 8. 2016, žalobkyně však na tuto výzvu zareagovala až dne 29. 8. 2016 s odůvodněním, že totožnost řidiče znala, avšak získání požadovaných osobních údajů jí trvalo déle, o prodloužení stanovené lhůty však nepožádala. Žalobkyně následně až po vydání rozhodnutí správního orgánu I. stupně, kterým jí byla uložena pořádková pokuta, sdělila, že odepírá výpověď vzhledem k zásadě zákazu sebeobviňování. Krajský soud dále zdůraznil, že je na žalobkyni, aby si střežila svá práva a uplatňovala je v době, kdy lze ještě dosáhnout žádaného výsledku. Současně v posuzovaném případě podle krajského soudu nic nenasvědčuje tomu, že by jednání správního orgánu I. stupně bylo vedeno záměrem donutit žalobkyni k poskytnutí informací v rozporu se zásadou zákazu sebeobviňování, přičemž v této souvislosti odkázal na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 18. 11. 2015, č. j. 9 As 106/2015 - 40. Dále krajský soud konstatoval, že v případě, kdy žalobkyně nejprve správnímu orgánu sdělila, že neznala všechny osobní údaje řidiče vozidla, přičemž následně odmítla s odvoláním na zásadu zákazu sebeobviňování výpověď, si lze jen těžko představit situaci, že by řidičem vozidla mohla být osoba žalobkyni blízká, jejíž údaje by žalobkyně neznala. Krajský soud dále doplnil, že v posuzovaném případě byla rychlost předmětného vozidla změřena ručním laserovým rychloměrem obsluhovaným konkrétní osobou, nikoli automatizovaným technickým prostředkem bez obsluhy. Vzhledem k výši uložené pořádkové pokuty krajský soud uzavřel, že ačkoli správní orgán I. stupně použil poměrně stručné odůvodnění, je nutno v případě bezdůvodného odepření výpovědi přihlížet k tomu, jaká konkrétní výše pořádkové pokuty je v daném případě schopna naplnit její účel, závažnost předmětného jednání bude totiž vždy stejná. Pořádková pokuta tak byla podle krajského soudu přiměřená a při jejím ukládání se správní orgány nedopustily svévole.

II. Obsah kasační stížnosti a vyjádření žalovaného

[4] Proti tomuto rozsudku podala žalobkyně (dále jen „stěžovatelka“) včasnou kasační stížnost. V ní namítla, že již v odvolání proti výzvě k podání vysvětlení, které správnímu orgánu I. stupně datovou schránkou zaslala již dne 26. 8. 2016, tedy ve lhůtě k podání vysvětlení i podání odvolání, upozornila, že se jí nepodařilo požadované údaje získat ve stanovené patnáctidenní lhůtě. Z uvedeného pak podle stěžovatelky plyne, že v jejím případě nebyla splněna podmínka pro uložení pořádkové pokuty spočívající v bezdůvodném odepření výpovědi, jelikož předmětným důvodem byla právě nedostatečná lhůta. Současně podle stěžovatelky ničemu nebránilo, aby tento důvod uvedla až v řízení o pořádkové pokutě, jelikož jeho součástí je také posuzování skutečnosti, zda jsou naplněny všechny podmínky pro její uložení. Dále stěžovatelka namítla, že pokud by správnímu orgánu I. stupně sdělila důvody pro odepření výpovědi spočívající v neznalosti požadovaných osobních údajů řidiče vozidla, učinila by tak v rozporu se zásadou zákazu sebeobviňování. Stěžovatelka následně namítla, že správní orgán I. stupně ji měl nejprve vyzvat k úhradě určené částky podle § 125f a násl. zákona o silničním provozu, jelikož rychlost vozidla byla v posuzovaném případě změřena automatizovaným technickým prostředkem, přičemž odkázala na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 13. 4. 2017, č. j. 7 As 282/2016 - 38. Dále konstatovala, že správní orgán I. stupně dostatečně neodůvodnil výši uložené pořádkové pokuty vzhledem k tomu, že k dosažení jejího účelu mohla sloužit částka nižší. Současně odmítla závěr krajského soudu, že bezdůvodné odepření výpovědi má vždy stejnou závažnost, jelikož v takovém případě by byla pořádková pokuta zákonem vymezena jako paušální částka, nikoli v rámci zákonného rozmezí. Správní orgán I. stupně tak byl podle stěžovatelky povinen posoudit závažnost jejího jednání a uloženou pořádkovou pokutu řádně odůvodnit. Závěrem stěžovatelka vyjádřila nesouhlas s publikováním jejích osobních údajů a osobních údajů jejího zástupce na internetu prostřednictvím webových stránek Nejvyššího správního soudu v neanonymizovaných rozhodnutích krajského soudu a Nejvyššího správního soudu. Stěžovatelka proto navrhla zrušení napadeného rozsudku krajského soudu a vrácení věci tomuto soudu k dalšímu řízení.

[5] Žalovaný se ve vyjádření ke kasační stížnosti plně ztotožnil s napadeným rozsudkem krajského soudu a konstatoval, že jeho rozhodnutí i rozhodnutí správního orgánu I. stupně byla vydána zcela v souladu s platnou právní úpravou. Nejvyššímu správnímu soudu proto žalovaný navrhl, aby kasační stížnost zamítl.

III. Posouzení kasační stížnosti

[6] Nejvyšší správní soud nejprve posoudil zákonné náležitosti kasační stížnosti a konstatoval, že kasační stížnost byla podána včas, osobou oprávněnou, proti rozhodnutí, proti němuž je kasační stížnost ve smyslu § 102 s. ř. s., přípustná. Poté Nejvyšší správní soud přezkoumal důvodnost kasační stížnosti v souladu s ustanoveními § 109 odst. 3 a 4 s. ř. s., v mezích jejího rozsahu a uplatněných důvodů.

[7]Stěžovatelka v kasační stížnosti odkázala na důvod uvedený v § 103 odst. 1 písm. a) s. ř. s. Podle tohoto ustanovení *„kasační stížnost lze podat pouze z důvodu tvrzené nezákonnosti spočívající v nesprávném posouzení právní otázky soudem v předcházejícím řízení.“*

[8]Po přezkoumání kasační stížnosti dospěl Nejvyšší správní soud k závěru, že kasační stížnost není důvodná.

[9]Podle § 137 odst. 2 správního řádu platí, že *“každý je povinen podat správnímu orgánu vysvětlení podle odstavce 1. Tomu, kdo bezdůvodně odepře podat vysvětlení, může správní orgán uložit pořádkovou pokutu (§ 62) až do výše 5 000 Kč.“*

[10]Stěžovatelka namítla, že v posuzovaném případě nebyla splněna podmínka pro uložení pořádkové pokuty spočívající v bezdůvodném odepření výpovědi, jelikož tento důvod spočíval v nedostatečné patnáctidenní lhůtě pro získání osobních údajů řidiče předmětného vozidla. Nejvyšší správní soud se s touto námitkou neztotožnil. Ze správního spisu plyne, že výzva k podání vysvětlení byla stěžovatelce doručena dne 10. 8. 2016, stanovená patnáctidenní lhůta tak uběhla ve čtvrtek dne 25. 8. 2016. Stěžovatelka ke kasační stížnosti doložila, že odvolání proti předmětné výzvě bylo správnímu orgánu I. stupně doručeno již dne 26. 8. 2018, nikoli v pondělí 29. 8. 2016, jak uváděly správní orgány. I v takovém případě však platí, že stěžovatelka na výzvu správního orgánu I. stupně zareagovala až po uplynutí stanovené lhůty. Své tvrzení, že požadované osobní údaje o řidiči vozidla jí trvalo zjistit déle, však k odvolání nedoložila ani jinak nesdělila totožnost řidiče, ačkoli je z předmětného podání zřejmé, že v době jeho odeslání správnímu orgánu I. stupně osobu řidiče znala. Následně až dne 21. 12. 2016 odepřela výpověď s odvoláním na zásadu zákazu sebeobviňování.

[11]Nejvyšší správní soud již v rozsudku ze dne 23. 6. 2016, č. j. 10 As 61/2016 - 44, formuloval závěr, jenž lze plně využít i v nyní posuzovaném případě, podle kterého platí, že *„je na stěžovateli, aby si podle klasické právní zásady vigilantibus iura scripta sunt (práva náleží bdělým) strážil svá práva a uplatňoval je v době, kdy lze ještě žádaného výsledku dosáhnout.“* Nejvyšší správní soud proto uzavírá, že v situaci, kdy stěžovatelka podle svého tvrzení sice nezjistila požadované údaje řidiče vozidla ve stanovené patnáctidenní lhůtě k podání vysvětlení, avšak již v první den po uplynutí této lhůty je měla k dispozici, jí nic nebránilo tyto údaje správnímu orgánu I. stupně sdělit, a vyhnout se tak postihu uložením pořádkové pokuty.

[12]Výše uvedené pak platí i za situace, pokud by stěžovatelka nesdělila údaje o řidiči vozidla v souladu se zásadou zákazu sebeobviňování. I v takovém případě totiž podle výše zmíněného rozsudku Nejvyššího správního soudu, platí, že *„účelem a smyslem zproštění se povinnosti podat vysvětlení z důvodu možného postihu za přestupek předvolané osoby nebo osoby jí blízké je vysvětlení nepodat a přitom se nevystavit postihu za toto odepření. Toho lze efektivně dosáhnout pouze včasnou reakcí, tj. reakcí učiněnou v době předcházející termínu, který byl správním orgánem k podání vysvětlení stanoven. Výhradu stěžovatele, podle které vysvětlení odmítá podat, učiněnou poté, co byla stěžovateli za nedostavení se k podání vysvětlení*

pokračování

uložena pořádková pokuta, nelze považovat za včasnou a ani za způsobitou stěžovatele povinnosti podat vysvětlení zprostit.“

[13] Nejvyšší správní soud se proto neztotožnil ani s námitkou stěžovatelky, že sdělením důvodu, pro který odepřela podat výpověď a jenž spočíval v neznalosti požadovaných údajů řidiče vozidla, by se obvinila z přestupku o neznalosti těchto údajů. Pro splnění povinnosti vyplývající z § 10 odst. 1 písm. d) zákona o silničním provozu je totiž třeba vědět, které konkrétní osobě provozovatel přikázal nebo svěřil řízení vozidla, resp. komu bylo umožněno vozidlo řídit (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 30. 3. 2011, č. j. 1 As 21/2011 - 52). Smyslem a účelem zákonné úpravy tak je zajistit, aby každý provozovatel vozidla znal osobu, které přikazuje či svěřuje vozidlo, a byl ji případně schopen na výzvu správních orgánů identifikovat v zájmu ochrany plynulosti a bezpečnosti silničního provozu a šetření případných přestupků, kterých by se mohla tato osoba dopustit. V posuzovaném případě je přitom zřejmé, že osobu řidiče vozidla stěžovatelka znala a požadovanými údaji disponovala minimálně již dne 26. 8. 2016, případně znala alespoň některé z nich. Nejvyšší správní soud tak uzavírá, že stěžovatelce nic nebránilo v souladu s výše vymezeným smyslem zákonné úpravy obsaženým v § 10 odst. 1 písm. d) zákona o silničním provozu tyto údaje správnímu orgánu I. stupně sdělit a vyhnout se tak postihu pořádkovou pokutou, i když by tak učinila den po uplynutí lhůty k podání vysvětlení.

[14] K námitce stěžovatelky, že v posuzovaném případě byla rychlost vozidla změřena automatizovaným technickým prostředkem, Nejvyšší správní soud konstatuje, že stěžovatelka tuto námitku nijak blíže neodůvodnila. Zejména neuvedla, z čeho usuzuje, že použité silniční laserové měřidlo bylo používáno bez obsluhy, když v oznámení o přestupku byl uveden policista str. Mgr. R. R., případně že toto měřidlo automaticky snímalo všechna projíždějící vozidla. Ze správního a soudního spisu totiž nevyplývá žádná skutečnost nasvědčující uvedeným závěrům a stěžovatelka sama neuvedla, na základě jakých důvodů takto usuzuje. Z ničeho tedy nelze dovodit nesprávnost závěru krajského soudu o měření rychlosti předmětného vozidla ručním laserovým rychloměrem obsluhovaným konkrétní osobou, a nikoli automatizovaným technickým prostředkem bez obsluhy. Správní orgán I. stupně tedy neměl povinnost nejprve stěžovatelku vyzvat k úhradě určené částky za přestupek provozovatele vozidla postupem podle § 125h za použití § 125f odst. 2 zákona o silničním provozu.

[15] Nejvyšší správní soud ve shodě s krajským soudem nepřisvědčil ani námitce stěžovatelky ohledně nedostatečného odůvodnění pořádkové pokuty. Ačkoli správní orgán I. stupně použil formulaci značně stručnou, lze vzhledem k relevantním okolnostem posuzovaného případu uzavřít, že pokud pro dosažení účelu pořádkové pokuty stačilo její uložení při spodní hranici zákonného rozmezí, je možné se s takovým závěrem ztotožnit a jeho odůvodnění považovat za dostatečné.

[16] K otázce zveřejňování osobních údajů zástupce stěžovatelky a stěžovatelky samotné na internetu Nejvyšší správní soud uvádí, že veřejnost soudního řízení je garantována čl. 96

Ústavy České republiky a součástí této zásady je také veřejné vyhlášení rozsudku, což ostatně potvrdil i Ústavní soud v nálezu sp. zn. Pl. ÚS 38/18. Proto platí, že jsou pravidelně při vyhlašování uvedeny na úřední desce (i elektronické) základní identifikační údaje jednotlivých účastníků včetně jejich zástupců, aby byl zachován požadavek na veřejnost soudního řízení. Ústavní soud ve výše uvedeném nálezu navíc konstatoval, že zájem na veřejném vyhlašování rozsudků převažuje nad zájmem na ochraně osobních údajů účastníků řízení (s výjimkou citlivých údajů), a proto nelze od zveřejňování základních identifikačních údajů ustoupit (obdobně viz rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 29. 8. 2019, č. j. 4 As 252/2019 - 42). Navíc advokát je veřejně činnou osobou a s ohledem na specifický charakter jeho činnosti je nutno považovat za veřejnou prezentaci advokáta veškerou advokátní činnost, která má souvislost se soudem projednávanou věcí. Nejvyšší správní soud odkazuje na závěr vyslovený v rozsudku ze dne 31. 5. 2012, č. j. 9 Ans 5/2012 - 29, že jméno a příjmení advokáta jsou na základě zvláštního právního předpisu zapsána ve veřejně přístupném seznamu. Dále Nejvyšší správní soud poukazuje na usnesení ze dne 25. 5. 2017, č. j. Nao 175/2017 - 161, ve kterém konstatoval, že „pokud se Mgr. Václav Voříšek cítí být sekundárně viktimizován, je-li spojován se způsobem, jakým vykonává advokacii, nelze příčiny takových jeho domněnek spojovat se skutečností, že soudy zcela v souladu s platnými právními předpisy zveřejňují ve svých rozhodnutích jeho údaje, vystupuje-li v postavení advokáta a zástupce účastníka řízení“.

[17] Lze uzavřít, že napadený rozsudek posoudil uvedené právní otázky správně. Důvod kasační stížnosti uvedený v § 103 odst. 1 písm. a) s. ř. s. tedy nebyl naplněn.

IV. Závěr a náklady řízení

[18] S ohledem na všechny shora uvedené skutečnosti dospěl Nejvyšší správní soud k závěru, že kasační stížnost není důvodná, a proto ji podle § 110 odst. 1 věty druhé s. ř. s. zamítl.

[19] Výrok o náhradě nákladů řízení o kasační stížnosti se opírá o § 60 odst. 1 větu první ve spojení s § 120 s. ř. s., podle kterého nestanoví-li tento zákon jinak, má účastník, který měl ve věci plný úspěch, právo na náhradu nákladů řízení před soudem, které důvodně vynaložil, proti účastníkovi, který ve věci úspěch neměl. Stěžovatelka ve věci neměla úspěch, a proto nemá právo na náhradu nákladů řízení. Žalovanému v souvislosti s tímto řízením žádné náklady nad rámec jeho běžné úřední činnosti nevznikly. Nejvyšší správní soud proto rozhodl o tom, že žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.

Poučení: Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 7. dubna 2020

pokračování

JUDr. Jiří Palla
předseda senátu